

Kasvisruoka vaihtoehdoksi kaikkiin Loviisan kouluihin, valtuustoaloite

892/12.01.03/2021

KV § 49/20.10.2021

Puheenjohtaja ilmoitti, että allekirjoittaneet valtuutetut (ensimmäinen allekirjoittaja Hanna Hurtti) olivat ennen kokousta ilmoittaneet haluavansa jättää seuraavan aloitteen:

Kasvisruoka vaihtoehdoksi kaikkiin Loviisan kouluihin

Perusopetuslaki takaa jokaiselle opetukseen osallistuvalla täysipainoisen ja maksuttoman aterian jokaisena koulupäivänä. Valtion ravitsemusneuvottelukunta suosittelee kouluruokasuosituksessaan, että päivittäin tarjolla olisi kaksi pääruokavaihtoehtoa, joista toinen on kasvisruoka. Tämä suositus ei toteudu Loviisassa, jossa ei ole edes kerran viikossa kasvisruokapäivää.

Kasvisruokavalioiden suosio on kasvanut ja tutkitusti kasvipohjainen ruokavalio on terveydelle ja ympäristölle paras vaihtoehto, myös ilmastonmuutoksen hillitsemisen, johon Loviisan kaupunki on sitoutunut, näkökulmasta. Oikein koostettuna kasvisateria on täysipainoinen, terveellinen ja täyttävä. Tiedetään, että lapset ja nuoret syövät sekä ravitsemus-, että kestävyys-suosituksiin nähden liikaa liha- ja maitotuotteita ja liian vähän vihanneksia. Vapaasti valittavana oleva kasvisruokavaihtoehto on paitsi kädenojennus kasvisruokailijoille, totuttaa se muitakin oppilaita kasvispainotteiseen syömiseen ja lisäksi se edistää kasvien monipuolista käyttöä ja totuttaa erilaisiin ruokalajeihin. Vaihtoehtojen tarjoaminen myös lisää osallistumista kouluruokailuun.

Kasvisruokavaihtoehdon lisäämisen ei tarvitse tarkoittaa kustannusten kasvua. Esimerkiksi Vantaalla on Loviisaa matalammat kouluruokakustannukset, vaikka siellä on joka päivä tarjolla vapaasti valittava kasvisruokavaihtoehto ja kerran viikossa kasvisruokapäivä, jolloin tarjolla on kahta eri kasvisruokaa. Kotkassa kasvisvaihtoehto on ollut tarjolla jo kymmenen vuotta ja kustannukset kouluruokailusta per oppilas ovat samat kuin Loviisassa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Loviisan kouluissa aletaan tarjota kahta pääruokavaihtoehtoa, joista toinen on aina kasvisruokaa. Kasvisruoan tulisi myös olla linjastossa ensimmäisenä. Lisäksi juomavaihtoehtona olisi hyvä olla kaikille valittavana vitamiinoitu kasvijuoma.

Liite nro 10.

Päätös: Kun aloite oli jätetty, lähetettiin se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi hallintosäännön 133 §:n mukaisesti.

KSL 01.03.2022 § 21

Valmistelija

ruokapalvelupäällikkö Annika Kuusimurto, puh. 0440 555 5257

Ruokapalvelupäällikön mukaan kouluissa tällä hetkellä kasvisruokavaihtoehdon voivat valita ne oppilaat, joiden huoltajat ovat ilmoittaneet lapsensa kasvisruokatoiveesta. Huoltajat voivat ilmoittaa koulun palvelukeittiolle kasvisruokailevasta lapsesta, jolloin kasvisruokavaihtoehto lisätään kyseisen koulun palvelukeittiön ruokatarjontaan. Tällä hetkellä kasvijuomaa ei ole tarjolla kaikille vaan vain maidotonta ruokavaliota tarvitseville.

Kaupungin kouluissa ruokailevien oppilaiden määrä vaihtelee koulujen koon mukaan ja on noin 55–600 oppilasta. Ruokapalvelussa on vuosien varrella kokeiltu erilaisia kasvisruokia koulujen ruokalistalla, mutta kasvisruokien suosio on ollut heikko. Oppilailta on säännöllisesti kysely heidän ruokatoiveitaan. Kouluruokailussa huomioidaan erilaisia teemoja sekä vihannesten ja hedelmien satokaudet.

Kouluissa on tällä hetkellä haastavaa saada linjastoon mahtumaan lisää vaihtoehtoja. Pienimmissä kouluissa on käytössä vain yksi kuuma buffévaunu ja astiat ovat mitoitettu sen mukaan. Myös kylmä- ja pakastetilaa on kouluilla vähän. Kasvisruokavaihtoehdon lisäämisen käynnistysvaihe tuottaa suuria haasteita, koska varastossa pitää olla aina vähintään kahta pääruokaa tarjottavana.

Mikäli kasvisruokavaihtoehtoja lisätään, nousevat kustannukset. Ruokahävikkiä syntyy varsinkin käynnistysvaiheen alussa, koska ei vielä tiedetä ruuan menekkiä.

Kouluilla on viiden viikon kiertävä ruokalista käytössä. Kahden pääruokavaihtoehdon tarjoilu edellyttää tuotantosuunnittelua ja uusien tuotteiden ja ruokalajien testaamista. Ruokapalvelualan jatkuvana haasteena on työntekijäpula. Käsipareja ruokapalveluihin, suunnitteluun ja ruuanvalmistukseen on vaikea löytää riittävästi. Keskuskeittiöllä vapautuu laitekapasiteettia, kun perusturvan kohteet siirtyvät hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Toisaalta ruokapalveluista siirtyy kymmenen työntekijää hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023.

Ruokapalvelupäällikön tavoitteena on lanseerata kevätlukukauden 2023 alusta kasvisruokavaihtoehto kaikille vapaaksi valittavaksi. Tällöin ei enää tarvita huoltajien erillistä ilmoitusta kasvisruokavaihtoehdosta. Kevätlukukaudesta 2023 alkaen olisi talousarvion niin mahdollistaessa aina tarjolla kaksi pääruokavaihtoehtoa, joista toinen olisi kasvisruoka. Kasvisruoka sijoitettaisiin linjaston ensimmäiseksi ruokavaihtoehdoksi.

Vuoden 2022 aikana suunnitellaan kasvisruokavaihtoehdon ja kasvijuoman lisäämistä linjastoon. Koulujen kiertävä ruokalista suunnitellaan yhdessä oppilaskuntien edustajien kanssa. Kasvisruokavaihtoehto ja kasvijuoma sisällytetään vuoden 2023 kasvatus- ja sivistyslautakunnan talousarvioehdotukseen.

Kokouksessa kuullaan asiasta ruokapalvelupäällikköä.

Esittelijä

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja Kirsi Kinnunen

Ehdotus

Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyy osaltaan vastauksen aloitteeseen ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vastaus hyväksytään ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Käsittely:

Hanna Hurttu esitti seuraavan muutosehdotuksen:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyy osaltaan vastauksen aloitteeseen ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2022 aikana suunnitellaan kasvisruokavaihtoehdon ja kasvijuoman lisäämistä linjastoon. Koulujen kiertävä ruokalista suunnitellaan yhdessä oppilaskuntien edustajien kanssa. Kasvisruokavaihtoehto ja kasvijuoma sisällytetään vuoden 2023 kasvatus- ja sivistyslautakunnan talousarvioehdotukseen. Vastaus hyväksytään ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi. Ehdotusta kannatettiin yksimielisesti.

Ruokapalvelupäällikkö Annika Kuusimurto poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Kasvatus- ja sivistyslautakunta hyväksyi osaltaan vastauksen aloitteeseen ja esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2022 aikana suunnitellaan kasvisruokavaihtoehdon ja kasvijuoman lisäämistä linjastoon. Koulujen kiertävä ruokalista suunnitellaan yhdessä oppilaskuntien edustajien kanssa. Kasvisruokavaihtoehto ja kasvijuoma sisällytetään vuoden 2023 kasvatus- ja sivistyslautakunnan talousarvioehdotukseen. Vastaus hyväksytään ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

KH 28.03.2022 § 74

Liite nro 10.

Esittelijä

Kaupunginkansliakeskuksen johtaja Kristina Lönnfors

Ehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2022 aikana suunnitellaan kasvisruokavaihtoehdon ja kasvijuoman lisäämistä linjastoon. Koulujen kiertävä ruokalista suunnitellaan yhdessä oppilaskuntien edustajien kanssa. Kasvisruokavaihtoehto ja kasvijuoma sisällytetään vuoden 2023 kasvatus- ja sivistyslautakunnan talousarvioehdotukseen. Vastaus hyväksytään ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukainen.

KV 20.04.2022 § 33
374/12.01.02/2022

Liite nro 5.

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy vastauksen ja toteaa, että aloite on loppuun käsitelty.

Päätös

Päätös ehdotuksen mukainen.